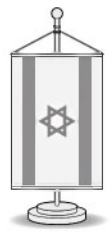

18.72x25.64	1/2	240	עמוד השנה	גלובס - איש השנה	12/12/2016	56326423-1
ו"ר המרכז השלטון המקומי מודעות של מרכז השלטון המקומי - 2830						

240 "חזון אינו יכול לעמוד לבדו. כדי לקיים את ההבטחה שלו יש לתרגם אותו לעשייה בפועל"

חיים ביבס, מרכז השלטון המקומי

מקומי 2016

"אנו זקוקים ליותר מחזון"

במרכז השלטון המקומי סבורים שעל הממשלה לקבל אחריות לצמצום הפערים החברתיים. עליה להעמיד מימון לחיזוק מבנים ישנים, להשקיע בהקמת אזורי תעשייה משותפים, להאיץ את העברת המפעלים, מוסדות הציבור משרדי הממשלה ונכסים אסטרטגיים לגליל, ולתקצב פרויקטים של התחדשות עירונית באזורי הפריפריה « **חיים ביבס**

■ חיים ביבס

נולדתי וגדלתי בבית שאן, וביליתי את ילדותי בה בימים שהייתה צעירה ופורחת, מלאה במרחבים אינסופיים ובאלפי משפחות צעירות ששאפו להקים את חייהם ביישוב. במרוצת השנים הפכה בית שאן לעיר העומדת בפני מציאות מורכבת הכוללת אתגרים ומכשולים. מציאות שבה על אף ניסיונות למשוך אל העיר קהל צעיר, היא אינה מצליחה להדביק את הפערים. זאת, בשל חוסר השקעת המדינה בתקציבי פיתוח, תשתיות כלכליות ואזורי תעסוקה. בית שאן אינה עומדת לברכה; לצידה קיימות עשרות רשויות שמוגדרות כערי-פיתוח וכרשויות פריפראליות, שמבקשות להתפתח ולמשוך אוכלוסיות להתגורר בהן, אולם נאלצות להתמודד עם מציאות שאינה מאפשרת זאת. בניגוד לתחומים רבים אחרים, הבעיה במקרה זה אינה היעדר חזון. עוד מימי ממשלת דוד בן-גוריון, ממשלות ישראל לדורותיהם החזיקו

בחזון להפרחת השממה ולעידוד ההתיישבות בפריפריה ובנגב. החל משנת 2005 ישנו אפילו משרד ממשלתי לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל. אולם חזון אינו יכול לעמוד לבדו בעולם, ועל-מנת שיקיים את עצמו ואת ההבטחה שהוא מביא עימו, נדרש לתרגם אותו לעשייה בפועל. לצערי, מדינת ישראל לא עמדה באתגר של פיתוח הצפון והגליל. יישובי הפריפריה בצפון אינם זקוקים לעוד תקציב חרף-פעמי כזה או אחר. הם זקוקים להשקעה מאסיבית בתשתיות מקומיות, במבני תרבות, באזורי תעסוקה ובמשאבים לפיתוח כלכלי של האזור, שיעניקו להם חוסן ושגשוג ויהפכו אותם למוקדי משיכה. חשוב להדגיש, כי ממשלת ישראל העבירה תקציבים לתמיכה בערי הפריפריה. אך הם תקציבי סיוע פרטניים, שניתנו למגזרים שונים ובייחוד באזור הנגב. רק עתה הושלם תהליך העברת בסיסי צה"ל (עיר הבה"דים) לנגב, לצד אישור תוכנית היסטורית להשקעה במגזרים הערבי,

הדרוזי והצ'רקסי, בסכום חסר תקדים של 15 מיליארד שקל, שמרכז השלטון המקומי היה שותף לה יחד עם מספר משרדי ממשלה. באחרונה הושקה מחדש רכבת-העמק המיתולוגית, ובנוסף, בחודש שעבר הודיע משרד הביטחון כי בשנים הקרובות יעברו מרכזי השיקום והאחזקה הצבאיים לציפורית שבצפון. עם זאת, בשנים האחרונות עיקר המשאבים הופנו לדרום, והמהלכים הנוגעים לצפון ולגליל היו נקודתיים, בלי שיושמה בשטח תוכנית מוסדרת ומקיפה הנוגעת לכל תחומי החיים. תוכנית אשר תוביל להבראת אזורי הפריפריה בצפון בכלל והגליל בפרט. בחודש שעבר, אחרי שנים רבות, גובשה סוף-סוף התוכנית הלאומית לחיזוק הצפון, שהייתה אמורה להיכנס לתקציב הקרוב, בסך 18 מיליארד שקל. אבל התקווה שעלתה מהתוכנית התנפצה שוב בפניהם של ראשי הרשויות והתושבים, כאשר כחלק מהדיונים על תקציב המדינה הוחלט לגנוז אותה. החלטה שהביאה את תושבי הצפון וראשי רשויות להפגין מול משכן הכנסת, בדרישה ליישם את התוכנית ולומר באופן חד וברור - אנו לא ניתן לזה לקרות. יישובי הצפון, אשר זקוקים כיום יותר מתמיד לתוספת תקציבית ייעודית, נדחקים הצידה בכל פעם מחדש, כאשר יש הצעת חוק פופוליסטית ביוזמת

חזון אינו יכול לעמוד לבדו. כדי לקיים את ההבטחה שלו יש לתרגם אותו לעשייה בפועל. ישראל לא עמדה באתגר של פיתוח יישובי הצפון, שאינם זקוקים לעוד תקציב חד-פעמי אלא להשקעות מאסיביות בתשתיות, בתרבות, בתעסוקה ובפיתוח כלכלי, שיהפכו אותם למוקד משיכה. גם אחרי שגובשה סוף-סוף תוכנית לאומית לחיזוק הצפון, התנפצה התקווה הזו בפני הרשויות והתושבים, כשהוחלט לגנוז אותה. למדינה אסור להפקיר את הצפון

צילום: ראובן קפוצ'ינסקי / Shutterstock
אילוסטרציה: א.א.א.פ קרייטיב

20.23x27.45	2/2	עמוד 241	גלובס - איש השנה	12/12/2016	56326426-4
ו"ר המרכז השלטון המקומי מודעות של מרכז השלטון המקומי - 2830					

השלטון המקומי לא יושב בחיבוק ידיים ויחכה עד שהתוספת התקציבית תידון בכנסת. צוות של מרכז השלטון המקומי שקד על הכנת מתווה לתוכנית פיתוח ערי הפריפריה ביו"ש, בנגב ובגליל, שהוגשה בספטמבר השנה למשרד הפנים

מי מהשרים. מדינה שבה זמן הנסיעה מקצה לקצה הוא שש-שבע שעות, אינה יכולה להרשות לעצמה להפקיר את הצפון, וממשלת ישראל צריכה לשים את התוכנית לפיתוח הגליל בעדיפות ראשונה.

אין זה מקרה שדווקא ראשי הרשויות הם אלו שמובילים את המאבק, יחד עם התושבים. הרשויות המקומיות הן הגורם הדומיננטי והמשפיע ביותר ביום על כל היבטי החיים של יותר משמונה מיליון אזרחי ישראל, וכאשר תושב מחפש מענה בנושאי חינוך, רווחה, בריאות, תרבות, פנאי וביטחון אישי, הוא פונה לרשות המקומית שבה הוא מתגורר. אנחנו הזרוע הביצועית האמיתית של המדינה, ולא ניתן להוביל מהלכים משמעותיים ובני-קיימא בלעדינו. השלטון המקומי לא יישב בחיבוק ידיים ויחכה עד שהתוספת התקציבית תידון בכנסת. צוות של מרכז השלטון המקומי שקד על הכנת מתווה לתוכנית פיתוח ערי הפריפריה ביו"ש, בנגב ובגליל, שהוגשה בספטמבר השנה למשרד הפנים. התוכנית גורסת, כי קידום עיירות הפיתוח ייעשה רק באמצעות שינוי מקיף של המדיניות והתקצוב. ראשית, יש לפתח את אזורי התעסוקה ולהרחיב את ההיצע התעסוקתי לבני המקום. לצד זאת, יש לבטל מיד את מנגנון המאצ'נג

המפלה בחינוך וברווחה, שפוגע דווקא ברשויות הזקוקות לו יותר מכול, בהן אחוזי המטופלים בשירותי הרווחה גבוה במיוחד.

בנוסף, יש להגדיל את תקציבי הפיתוח למיליארד שקל, להבטיח שחלוקתם תיעשה על-ידי שר הפנים, ולהוסיף 93 מיליון שקל למענקי האיוון, כך שיגיעו לנוסחה המלאה. השקעה בפיתוח תשתיות תסייע לצמצום פערים חברתיים וגיאוגרפיים, לכן חשוב לעודד מעבר של מפעלים לפריפריה באמצעות מענקים תומכים; לתת עדיפות להקמת מתקני ספורט ביישובי התוכנית, ולפתח תשתית תיירותית מקיפה ביישובים בעלי פוטנציאל תיירותי.

נבהיר, כי אין כל כוונה שחיזוק יישובי הצפון ייעשה על-ידי פגיעה ברשויות אחרות, אלא באמצעות תקציבים תוספתיים. רשות מקרקעי ישראל מקבלת הכנסה עודפת מקידום תוכניות של עשרות-אלפי יחידות-דיוור במרכז הארץ. סכום זה אינו מובא בחשבון בתקציב המדינה, וכבר כעת יש בקופה זו סכום משמעותי של יותר משישה מיליארד שקל.

כמי שנושאים על גבם את ההשלכות וריבוי המשימות הנובעים מהגדלת הערים בעשרות-אלפי יחידות-דיוור נוספות, אנו בשלטון המקומי מתעקשים ודורשים שלפחות 10% מכלל הכנסות אלו יופנו לקידום הפריפריה ולהשקעתם בפרויקטים בצפון.

"מחיר הגדולה הוא האחריות", אמר וינסטון צ'רצ'יל. על הממשלה לקבל אחריות לצמצום הפערים החברתיים. עליה להעמיד מימון לחיזוק מבנים ישנים, להשקיע בהקמת אזורי תעשייה משותפים, להאיץ את העברת המפעלים, מוסדות הציבור משרדי הממשלה ונכסים אסטרטגיים לגליל, ולתקצב פרויקטים של התחדשות עירונית באזורי הפריפריה. רק במהלך משותף עם הממשלה נוכל לחזק את יישובי הפריפריה, ולהציע לתושבים שלנו איכות חיים גבוהה בדיוק כמו שמגיע להם, ורק כך, תצדיק מדינת ישראל את הגדולה המאפיינת אותה ב-68 שנות קיומה. ■

הכותב חיים ביבס הוא ראש עיריית מודיעין-מכבים-רעות ויו"ר מרכז השלטון המקומי בישראל